

ekonomistów, medioznawców, etyków, jak i tych, którzy samodzielnie zastanawiają się nad mechanizmami świata oraz etyczną ich oceną.

Wiesław Harasim – WSP Warszawa

Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. „Wsparcie rodziny w obszarze pomocy społecznej jako zadanie i powinność”, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, 18 listopada 2015 roku.

W dniu 18 listopada 2015 roku w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Wsparcie rodziny w obszarze pomocy społecznej” zorganizowana przez Wydział Studiów nad Rodziną UKSW we współpracy z Instytutem Papieża Jana Pawła II w Warszawie. Konferencja miała charakter interdyscyplinarny. Prelegenci z kilku ośrodków naukowych z Polski, Litwy i Niemiec reprezentujący różne dziedziny naukowe podejmowali problematykę wspierania i pomocy rodziny z różnych perspektyw: pedagogicznej, socjologicznej, pracy socjalnej, politologicznej i teologicznej.

Prof. UKSW dr hab. Anna Fidelus (Wydział Nauk Pedagogicznych UKSW) wygłosiła referat „Relacyjny model pracy z rodziną dysfunkcyjną (założenia i praktyka)”, w którym zaprezentowała założenia relacyjnego modelu pracy z rodziną opartego na samoświadomości. Wskazała, że umiejętność samopoznania rodziny, poznania samego siebie przez członków rodziny jest ważnym elementem w życiu każdego człowieka, a zwłaszcza w odniesieniu do rodziny dysfunkcyjnej. Patrząc na założenia tej teorii z perspektywy pracy z rodziną, dostrzegamy konieczność wykorzystania metody pracy pozwalającej na rozwój umiejętności związanej ze znajomością samego siebie. Poszukując adekwatnego sposobu pracy w tym obszarze, można skorzystać np. z metody dialogu motywująco-wspierającego. Prelegentka podkreśliła, że w działaniach wspierających rodziny z problemami zasadnym wydaje się korzystanie z założeń podejścia społeczno-przestrzennego. Rozumienie przestrzeni społecznej z perspektywy idei relacjonizmu wyznacza określone postępowanie dla praktyki socjalnej zmierzającej do efektywnej pomocy poszczególnym rodzinom.

Kolejny referat pt. „Polityka rodzinna w programach i praktyce działania polskich partii politycznych w latach 2005-2015” przedstawił dr Bartłomiej Biskup (Instytut Nauk Politycznych, UW). Zaprezentowane zostały przedsięwzięcia głównych polskich partii politycznych na rzecz wspierania rodziny w okresie ostatnich dziesięciu lat. Zwrócono uwagę na kierunki polityki rodzinnej poszczególnych

partii, a także na braki inicjatyw prorodzinnych w programach działania niektórych z nich.

Następnie podjęto problematykę pracy socjalnej z rodziną ryzyka. Prof. dr Jolanta Pivorienė oraz dr Raminta Bardauskienė (Mykolas Romeris University in Vilnius, Litwa) wygłosiły referat pt. „Social work with families at risk in Lithuania”, który opierał się na badaniach przeprowadzonych w Litwie. Ich celem była identyfikacja podejścia pracowników socjalnych do możliwości wprowadzenia sprawiedliwego podziału obowiązków i odpowiedzialności w rodzinach ryzyka społecznego. Zaprezentowana analiza danych wykazała, że pracownicy socjalni dostrzegają znaczenie równego podziału obowiązków domowych między mężczyzną i kobietą na podstawie umowy obu stron. Jakość stosunków rodzinnych i wzajemne zrozumienie, jak też sprawiedliwy podział obowiązków w rodzinie jest rzeczą pożądaną i niezbędną. Jednakże badani nie uważają promowania uczciwego podziału obowiązków za zadanie pracy socjalnej, a ponadto pracownicy socjalni czują się bezradni w rozwiązywaniu problemów rodziny ryzyka ze względu na silny opór klientów i zbyt dużą ilość obowiązków powierzonych kobiecie (matce) przez pracowników socjalnych oraz inne instytucje.

Kolejny referat ukazał główną problematykę konferencji w płaszczyźnie teologicznej. Ks. prof. UKSW dr hab. Zdzisław Struzik (WSR UKSW), analizując temat: „Działania społeczne Kościoła w Polsce na rzecz rodzin w ujęciu kard. Stefana Wyszyńskiego”, wskazał na wiele obszarów wsparcia społecznego na rzecz rodzin realizowanego przez Kościół w Polsce. Kardynał Stefan Wyszyński podejmował różnorodne inicjatywy wspierające, które stanowiły realną pomoc rodzinom w trudnych czasach komunizmu, gdy brakowało działań prorodzinnych ze strony organów państwowych.

Prof. dr hab. Uto Meier (Katholische Universität Ingolstadt-Eichstätt, Niemcy) w referacie pt. „Die ganz andere fremde Familie verstehen? – Impulse aus der Forschung der ‚Fremd-Wahrnehmung‘ in der Interreligiositätsforschung” zwrócił uwagę na szczególne wyzwania współczesności w kontekście obecności w krajach europejskich rodzin „obcych” – głównie migrantów. Pomijając kontekst polityczny, zaznaczył, jak wielkim zadaniem jest pomoc dla tych rodzin, które znajdują się w skrajnie trudnej sytuacji życiowej w nowym społeczeństwie. Z drugiej strony – stanowi to również poważne zadanie dla rządów państw przyjmujących, nierzadko przekraczające ich możliwości pomocowe.

Prof. UKSW dr hab. Małgorzata Przybysz-Zaremba (WSR UKSW) przedstawiła referat na temat: „Przemoc w rodzinie – wybrane formy pomocy i wsparcia”, w którym poruszona została złożona problematyka przemocy w rodzinie. Przywoływane przykłady badań wskazały na eskalację, dynamizację oraz intensyfikację problemu, jak również na to, że dotyczy on najczęściej kobiet oraz dzieci. W wielu

krajach postrzegany jest jako problem uniwersalny, z którym zмага się wiele rodzin. Prelegentka przedstawia także wybrane instrumenty pomocy i wsparcia proponowane w ramach pracy socjalnej.

Kolejny referat pt. „Collaboration between parents and school: career education aspect” został zaprezentowany przez zespół badawczy z Mykolas Romeris University w Wilnie (Litwa): prof. dr Valdonė Indrašienė, dr Violeta Jegelevičienė, mgr Agata Katkonienė, prof. dr Odeta Merfeldaitė, assoc. prof. dr Asta Railienė. Zwrócono uwagę na fakt, że współpraca szkoły i rodziców umożliwia obu stronom uczenie się od siebie nawzajem, determinuje też skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych. Badania socjologiczne i praktyka szkolna pokazują, że rodzice są gotowi do współpracy ze szkołą i nauczycielami, brakuje wyłącznie działań mających na celu angażowanie rodziców do takiej współpracy. Na podstawie badań własnych Autorki wykazały, że zaangażowanie rodziców w procesie kształcenia zawodowego w szkołach w Litwie nie jest aktywne i wszechstronne. Podstawową formą udziału rodziców są zebrania rodzicielskie, natomiast rzadko występują takie formy współpracy, jak prowadzenie szkoleń przez rodziców, doradztwo lub indywidualne konsultacje.

Kolejna prelegentka, dr Jolanta Łodzińska (WNHiS UKSW), wychodząc z socjologicznego punktu widzenia, zaprezentowała referat pt. „Zagrożenia rodziny w perspektywie socjologicznej”. Dynamicznie zmieniające się uwarunkowania społeczne, gospodarcze i kulturowe kształtują warunki życia współczesnych rodzin. Generują też różnorodne zagrożenia, które dotyczą określonych sfer funkcjonowania rodziny (od warunków socjalnych, poprzez relacje międzyosobowe, do możliwości samorealizacji i spełnienia swego człowieczeństwa).

Dr Agnieszka Regulska (WSR UKSW) w swoim wystąpieniu przedstawiła temat z gruntu pedagogiki społecznej: „System wspierania czy zastępowania rodziny? Wokół problemów rodzin niewydolnych w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej”. Zwróciła uwagę na konsekwencje zwiększającego się poziomu ubóstwa i dysfunkcyjności dotykających współczesne rodziny. Sprawia to, że zdarzają się sytuacje, w których biologiczni rodzice nie są zdolni do podjęcia trudów związanych z obowiązkami wychowawczymi i rodzicielskimi. W wielu przypadkach rodziny bez pomocy z zewnątrz nie są w stanie sobie poradzić. W kontekście współczesnych problemów rodziny i skali zjawiska jej dysfunkcyjności sprawą pilną wydaje się konieczność organizowania specjalistycznego wsparcia dla rodziny naturalnej.

Obrady zakończył wykład ks. prof. UKSW dr hab. Andrzeja Najdy (WSR UKSW) pt. „Wspieranie rodziny jako zadanie i powinność w tradycji biblijnej”, w którym zaprezentowane zostały najbardziej fundamentalne kwestie związane z wartością rodziny i powinnością jej wspierania opisane na kartach Pisma

Świętego. Prelegent ukazał konkretne przykłady z tradycji biblijnej mówiące o podejmowaniu zadań pomocowych względem rodziny, a zwłaszcza wobec wdów, sierot, ubogich i obcokrajowców.

Konferencję zakończyło podsumowanie obrad, w którym zasygnalizowano główne tezy poszczególnych wystąpień, a także zwrócono uwagę na znaczenie interdyscyplinarnego ujmowania problematyki wspierania rodziny.

Agnieszka Regulska – WSR UKSW, Warszawa

„Etyczne aspekty edukacji seksualnej w wieku dziecięcym”. Sprawozdanie z międzynarodowej konferencji naukowej zorganizowanej przez Stowarzyszenie Bioetyków Centralnej Europy. Wiedeń, 23-25 października 2015 r.

W dniach od 23 do 25 października 2015 r. w Wiedniu odbyła się 9. międzynarodowa konferencja naukowa zorganizowana przez Stowarzyszenie Bioetyków Centralnej Europy (BCE – Association of Bioethicists in Central Europe). Tegoroczne obrady, które przebiegały pod hasłem *Etyczne aspekty edukacji seksualnej w wieku dziecięcym*, zgromadziły około 60. uczestników. Wśród nich znaleźli się przede wszystkim teologowie moralisci z Europy Środkowej i Wschodniej (m.in. z Polski, Austrii, Niemiec, Czech, Słowacji, Węgier, Chorwacji i Słowenii).

Symposium rozpoczęło się od wykładu *Przegląd współczesnych koncepcji wychowania seksualnego*, który wygłosił dr Karlheinz Valtl z Uniwersytetu Wiedeńskiego. Prelekcja miała charakter wprowadzający. Wykładowca wskazał na istnienie różnych kryteriów określania płci, które opierają się na wskaźnikach anatomicznych, genetycznych i kulturowych. Omówił także podstawowe zagadnienia, które obejmuje naukowa refleksja nad wychowaniem seksualnym, czyli ciało człowieka, jego budowa i funkcje, edukacja seksualna, język i sposób mówienia na temat seksualności, identyfikacja płciowa, nadużycia seksualne oraz wybrane kwestie etyczne. Prelegent podkreślił także, że edukacją seksualną należy objąć wszystkie dzieci niemalże od momentu ich przyjścia na świat. Stwierdzenie to spotkało się z licznymi głosami sprzeciwu. Wskazano w nich, że zakres przekazywanej wiedzy powinien być dostosowany do poznawczych możliwości dziecka oraz jego rozwoju emocjonalnego i duchowego.

Kolejny wykład *Psychoseksualny rozwój dziecka* zaprezentował prof. dr Jochen Sautermeister z Uniwersytetem w Monachium. Wskazał, że seksualność jest jedną z podstawowych dyspozycji człowieka i stanowi fenomen biologiczno-psycho-społeczny obejmujący relacje, motywacje, normy i zachowania.